

MAGYAR LEVÉLTÁRAK VEZETŐINEK TANÁCSA

1139 Budapest, Teve u. 3-5.

1./2021. MVLТ sz.

Közhasznú beszámoló

A Megyei és Városi Levéltárak Tanácsa 2020. évi munkáját alapvetően meghatározta a COVID-19 világjárvány, mely az egyesületen belüli személyes részvétellel tartandó rendezvényeket teljes mértékben meghiúsította.

Elöljáróban meg kell jegyezni, hogy az elmúlt évek bebizonyították, hogy a Tanácsnak továbbra is, a megváltozott körülmények ellenére (vagy annál inkább) helye és szerepe van a magyar levéltáros szakmai szervezetek között.

A Tanács munkájában 2020-ban is elsősorban az érdekképviselési, érdekegyeztető feladatok domináltak. A Tanács aktívan részt vett a levéltári szakmai munkát alapjaiban meghatározó *a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. tv.*, két szakmai rendelet, *a közlevéltárak és nyilvános magánlevéltárak tevékenységével összefüggő szakmai követelményekről* szóló 27/2015. (V. 27.) NKÖM rendelet, illetve *a Levéltári Kollégiumról és a levéltári szakfelügyeletről* szóló 7/2002. (II. 27.) NKÖM rendelet Emberi Erőforrások Minisztériuma által kezdeményezett felülvizsgálatában.

A Tanács 2020-ban is folyamatosan egyeztetette a szakma előtt álló feladatokat és az azokra adandó válaszokat a többi levéltáros szakmai szervezettel, ennek keretében képviselői jelen voltak a Magyar Levéltárosok Egyesületének választmányi ülésein. Sajnos, a járvány miatt a Magyar Levéltárosok Egyesület vándorgyűlése is meghiúsult, szintúgy a Magyar Felsőoktatási Levéltáris Szövetség és a Magyar Egyházi Levéltárosok Egyesülete éves vándorgyűlése, mely társegyesületek fórumain az élénk szakmai vitákban a tanács képviselői is részt szoktak venni.

A Tanács működését és programjait a tagdíjából, valamint pályázatokból fedezte. A Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiumához benyújtott sikeres pályázatnak köszönhetően került volna megrendezésre a Tanács 2020. évi vándorgyűlése Pécsen. Az eredetileg október elejére tervezett rendezvényt 2021. május elejére tettük át, majd azt is lemondani voltunk kénytelenek. Így a 2020. évben vándorgyűlést nem tartottunk. Az elnökségi ülések elektronikus úton tartottuk meg, tekintettel a veszélyhelyzet során a személy- és vagyonegyesítő szervezetek működésére vonatkozó eltérő rendelkezések újbóli bevezetéséről szóló 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet előírásaira.

A Magyar Levéltárak Vezetőinek Tanácsa 2020-ban pályázatot nyújtott be NKA támogatásért Győr Megyei Jogú Város Levéltára, a Városi Levéltár és Kutatóintézet Székesfehérvár, a Tatabányai Városi Levéltár és Vác Város Levéltára AtoM alapú nyilvántartásának megvalósítására. Az AtoM mozaikszó jelentése „Access to memory”, egy szabványok figyelembevételével kifejlesztett levéltári nyilvántartó szoftver. Első 1. verziója 2008-ra készült el, mára a 2. verzió hatodik komolyabb frissítésénél tartanak. A szoftver web alapú, ingyenes, nyílt forráskódú és minden működéséhez szükséges kiegészítő a nyílt forráskódú megoldások táborába tartozik. 2018 óta a fejlesztést a Kanadában létrejött az Access to Memory (AtoM) Alapítvány, egy közösségi hozzájáruláson alapuló nonprofit testület végzi.

A szoftver a Nemzetközi Levéltári Tanács által készített szabványok használatára épül, azaz a levéltári anyag leírását az ISAD(G) 2. kiadása, az iratképzőket az ISAAR(CPF) 2. kiadása, a levéltárak adatait az ISDIAH szabványban rögzítettetek szerint kell végezni. Adatcsere formátumai is szabványosak. Az AtoM jelentős intézményi felhasználói közösséggel bír; a regisztrált felhasználók száma is több mint ezer. Magyarországon eddig három alkalmazás futott, amelyek közül a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár egy korábbi, mára nem támogatott ICA-AtoM verziót használ. A Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesülete 2015-16-ban Koltai András irányításával 49 (mára ez a szám elérte a 60-at) levéltár részére, míg a Magyar Felsőoktatási Levéltári Szövetség Acél Róbert vezényletével 18 tagja részére készített egy közös AtoM alapú nyilvántartást, mindkét esetben NKA támogatással.

Mára a felsőoktatási levéltárak 669 fondja és 1642 állaga, az egyházi levéltárak 2672 fondja és 1777 állaga adatai kereshetőek egyidejűleg. Időközben a Magyar Nemzeti Levéltár és tagintézményei, valamint Budapest Főváros Levéltára levéltári nyilvántartását a scopeArchiv svájci fejlesztésű szoftver használatával valósította meg, így a hazai levéltárak nagyobb része szabványos, mindkét esetben nemzetközi közösség által fejlesztett levéltári nyilvántartó rendszerrel rendelkezik.

A projekt nagyobb része 2020 decemberére valósult meg (a felhasználói kontakt képzések a korlátozások miatt csak 2021-ben valósulhatnak meg), a közös kereső elérhetősége: www.urbsa.hu

Győr Megyei Jogú Város Levéltára 186 fondja és 307 állaga, a Városi Levéltár és Kutatóintézet Székesfehérvár 337 fondja és 163 állaga, a Tatabányai Városi Levéltár 215 fondja és 49 állaga, Vác Város Levéltára 236 fondja és 562 állaga, mindösszesen 974 fond és 781 állag leírási adatai betöltése valósult meg. A betöltés során a levéltárak törzskönyvi adatai kerültek a nyilvántartó szoftverbe és váltak az AtoM keresőfelülete segítségével együttesen kereshetővé.

A Tanácsnak 2020-ban 58 természetes személy tagja, egy pártoló tagja volt és az ország mind az öt települési önkormányzata által fenntartott levéltár továbbra is a tanács tagja.

Budapest, 2021. május 1.

Dr. Cseh Gergő Bendegúz
elnök